

Nr 129.

Av herr **Magnusson, Gerhard**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om allmän pensionsförsäkring m. m.*

Stadgandet i sista stycket av § 9 i den kungl. propositionen angående allmän pensionsförsäkring är icke ägnat att tillfredsställande klargöra fattigvårdens ställning till den ifrågasatta nya understödsformen. Med förslaget upphöjande till lag skall utan all fråga anstaltsvård komma att visa sig oundgänglig jämväl för ett mycket stort antal andra pensionstagare än sådana, som i följd av dryckenskap eller eljest oordentligt levnadssätt blivit eller måste antagas bliva i behov av fattigvård. Och det kan icke vara rimligt, att pensionstagare, under det att han erhåller anstaltsvård på kommunens bekostnad — skälen härtill må vara vilka som helst — skall äga att uppbära och hur han behagar disponera pensionstillägget.

Jag anser mig fördenskull böra hemställa att Riksdagen måtte besluta åt omförmälda stycke giva sådan förändrad lydelse, att därest pensionstagare bliver i behov av fattigvård, vederbörande fattigvårdsmyndighet skall, där så finnes lämpligt, äga att till full försörjning omhändertaga pensionstagaren med rätt att uppbära hans pensionstillägg.

En dylik bestämmelse förer emellertid med sig behov av en annan jämkning i förslaget. Givet synes nämligen vara, att om kommunal myndighet på grund av samma bestämmelse så att säga tvingade en behövande att emottaga anstaltsvård, denna vård icke borde ens till någon del anses såsom fattigvård, enligt den allmänt vedertagna innebörden härav, d. v. s. såsom medförande för kommunen regressrätt beträffande vårdkostnaderna samt målsmans- och husbondevælde över den omhändertagna. Utan måste vården i dess helhet få karaktär av pension. Detta betingas även av rent formella skäl. En anstaltsvård, som alltså delvis utginge utan regressrätt för kostnaderna och delvis innefattade

sådan regressrätt och som till en del medförde för den omhändertagne hans ställande under kommunal myndighets målsmans- och husbondevälde, en sådan anstaltsvård vore uppenbarligen i formellt hänseende monstruös.

Ändring i nyss angiven riktning av 9 § sista stycket i pensionsförslaget skulle antagligen föranleda till att t. ex. huvudstadens ålderdomshem komme att befolkas till huvudsaklig del av pensionstagare. Därmed vore i själva verket ingen olycka skedd. Tvärtom skulle detta lända samhället till bättnad. Ålderdomshemmen komme nämligen därigenom att till sin art närma sig enskilda dylika anstalter, t. ex. Borger-skapets änke- och gubbbhus, Danviks hospital, Drottninghuset, De gamlas vänner, asylen för pauvres honteux m. fl. och den motvilja mot omhändertagande till försörjning på ett kommunalt ålderdomshem, som ännu mångenstädes råder, skulle bliva betydligt minskad för att, efter vad man må hoppas, så småningom alldeles försvinna.

Fullt kan målet härutinnan dock aldrig nås med mindre än att ålderdomshemmen helt ombildas till pensioneringsanstalter. Och detta möjliggöres bäst och säkrast därigenom att i det nu föreliggande pensionsförslaget eller, i sammanhang med dettas antagande, i fattigvårdsförordningen insättes ett stadgande av innehåll att kommunal anstaltsvård, lämnad åt person, vilken i laga ordning förvärvat rätt till pension, icke medför regressrätt för kommunen beträffande vårdkostnaderna och ej heller att den vårdade ställes under kommunalt målsmans- eller husbondevälde.

Med anslutning till vad jag sålunda anfört anhåller jag, det Riksdagen ville besluta

att giva § 9 i den föreslagna lagen om allmän pensionsförsäkring en så förändrad lydelse, att, därest pensionstagare blir i behov av fattigvård, vederbörande fattigvårdsmyndighet skall, där så befinnes lämpligt, äga att till full försörjning omhändertaga pensionstagaren med rätt att uppbära hans pensionstillägg.

Stockholm den 15 april 1913.

G. Gerhard Magnusson.